

SÖKANDE

Kontorslösningar i Karlstad AB, 556491-8612
Kanikenäsbanken 6
652 26 Karlstad

Ombud: Ola Pettersson
Canon Business Center Karlstad
Kanikenäsbanken 6
652 26 Karlstad

MOTPART

Karlstads kommun
651 84 Karlstad

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Kontorslösningar i Karlstad, Canon Business Center Karlstads ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Karlstads kommun har genomfört en upphandling av skrivare och kopiatorer. Anbud ingavs av bland annat Kontorslösningar i Karlstad AB (Kontorslösningar). Kommunen beslutade emellertid att diskvalificera anbudet och anta anbud från annan anbudsgivare.

PARTERNAS TALAN

Kontorslösningar ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen rättas på så sätt att utvärderingen görs om och att Kontorslösningars anbud antas. Kontorslösningar anför följande. Kontorslösningar har lämnat in två bilagor som tillsammans är en beskrivning av projektet ur två olika perspektiv. Kommunen har endast tagit hänsyn till en bilaga. Den första, bilaga 5.1 i anbudet, visar på de olika faserna i projektet och vad de innehåller samt kommunens engagemang och påverkansfaktorer. I den andra, bilaga 5.2, ger Kontorslösningar en beskrivning av projektet. Att kontorslösningar använder orden övergripande och exempelbeskrivning innebär inte per automatik att det inte är gällande för kommunen, snarare tvärtom. Kontorslösningar vet att det kommer upp saker i skarpt läge som gör att planen vid upphandlingen behöver justeras om den görs för specifik och detaljerad i upphandlingssvaret. Att den kan appliceras på andra kunder innebär att Kontorslösningar har ett väl genomarbetat koncept. Båda bilagorna avser Kontorslösningars svar på ställt ska-krav. Kontorslösningars svar är uppdelat på två bilagor och valt upphandlingsverktyg från kommunen (e-avrop) tillåter bara ett bifogat dokument per svarsfält. Kontorslösningar har därför bifogat den andra bilagan under ”övriga bilagor”. Kontorslösningar ställer sig även frågande till varför kommunen inte använt möjligheten att be om ett förtydligande, detta helt i linje med rekommendationer från Upphandlingsmyndigheten. Kontorslösningar har många års erfarenhet av att leverera utskriftslösningar i likhet med det kommunen efterfrågar. Då det är

ett ska-krav att genomföra ett implementationsprojekt är det för Kontorslösningar en självklarhet att detta ska utföras men att man precis som i alla projekt av denna sort fastställer alla slutgiltiga detaljer på uppstartsmötet i projektet tillsammans med upphandlande myndighet snarare än i en dokumentation som gjorts flera månader i förväg.

Karlstads kommun motsätter sig bifall till ansökan och anför följande.

I upphandlingen uppställs det aktuella obligatoriska kravet i punkten 3.3. Enligt kravet ska anbudsgivaren i en bilaga redovisa ett förslag till implementeringsprojekt för utbyte av de 169 maskiner som ingår i befintlig follow-me-lösning, med bibehållen utskriftsfunktion under utbytet för användarna. Förslaget ska även innehålla beskrivning över kommunens bemanning, ansvar och roller samt leverantörens bemanning, ansvar och roller. Kravet har också förtydligats i ”svar på fråga”, som utgör en del av upphandlingsunderlaget. Vid utvärderingen konstaterades att anbudet inte uppfyllde kravet i punkt 3.3. Kontorslösningar har till sitt anbud bifogat bilagan "Implementeringsprojekt". Bilagan innehåller en övergripande exempelbeskrivning som baserar sig på Kontorslösningars mångåriga erfarenhet. Beskrivningen förefaller syfta till att visa Kontorslösningars kunskap, kompetens och erfarenhet. Bilagan redogör inte för något förslag till implementeringsprojekt för utbyte av befintliga maskiner med follow-me-funktion. I bilagan "Implementeringsprojekt" finns ingen hänvisning till någon annan bilaga. Bolaget har också till sitt anbud bifogat "Bilaga 5.1. — Projektledning med insatser från Karlstads kommun". Bilagan beskriver de faser Kontorslösningar avser att använda i projektet. Inte heller denna bilaga innehåller något förslag till implementeringsprojekt för utbyte av befintliga maskiner med follow-me-funktion. Kommunen har beaktat dessa två bilagor vid anbudsutvärderingen. Det kan således konstateras att kravet på förslag till implementeringsprojekt inte uppfyllts. Kravet är proportionerligt och förenligt med samtliga bestämmelser i LOU. Kravet är viktigt för kommunen. Att Kontorslösningar anser att de slutgiltiga detaljerna för implementering fast-

ställs på projektets uppstartsmöte och inte i en dokumentation flera månader i förväg föranleder inte någon annan bedömning. Det är visserligen riktigt att kommunen har en möjlighet att begära rättelse, förtydligande eller komplettering av inlämnat anbud. Kommunen har dock inte någon skyldighet till detta. Utgångspunkten är att anbud inte får ändras mer än i undantagsfall. Kommunen får endast tillåta en ändring om det är förenligt med principerna om likabehandling och öppenhet. Det skulle strida mot likabehandlingsprincipen att låta Kontorslösningar göra en rättelse, ett förtydligande eller en komplettering av sitt anbud i nu aktuellt fall. Detta särskilt då förtydligandet/kompletteringen skulle avse uppgifter som krävs för att samtliga obligatoriska krav ska anses uppfyllda. Likaså skulle det strida mot likabehandlingsprincipen att frångå eller bortse från kraven.

Kontorslösningar tillägger följande. Att göra utbyte av 169 maskiner med bibehållen utskriftsfunktion är resultatet av genomförandet som Kontorslösningar beskriver i bilagorna. Det står tydligt i ska-kravet att implementationsprojektet ska vara för utbyte, inte hur utbytet exakt ska gå till. Likaså avseende bibehållen utskriftsfunktion. Givet är då att hela syftet med "implementationsprojektet" är grunden i ska-kravet, så Kontorslösningars projektplan stödjer att själva syftet uppnås. Inte någonstans i ska-kravet framgår det på vilket sätt det ska redovisas och ej heller i exakta ordalag. Kontorslösningar har valt att redovisa förslag på implementationsprojektets utformning i löpande text. Givet är då att syftet redan är fastställt klart och tydligt i ska-kravet, utbyte av 169 maskiner med bibehållen utskriftsfunktion. I kommunens svar gör den själv en tydlig markering att Kontorslösningars bilaga "Implementeringsprojekt" förefaller syfta till att visa Kontorslösningars kunskap, kompetens och erfarenhet. Givetvis ligger Kontorslösningars kunskap, kompetens och erfarenhet till grund för att visa på att projektplanen och tillvägagångssättet är baserat på just de tre komponenterna som säkerställer att Kontorslösningar är en erfaren leverantör av denna typ av både implementationsprojekt och lösning, vilket säkrar uppfyllandet av

själva syftet med både upphandling och implementationsprojektet i sig som är utbyte av 169 enheter och bibehållen utskriftsfunktion. Kontorslösningar har angivit förslag för genomförande /implementationsprojekt i fyra huvudbaser där bl. a. kommunens engagemang tydligt framgår. Att Kontorslösningar inte använder ordet ansvar beror på att man gör en tydlig fördelning i färdigställandet av projektplanen då Kontorslösningar har fått full inblick i befintlig kunskap, bemanning, processer etc. som kommunen har och använder. I bilaga "Implementationsprojekt" har Kontorslösningar angivit vad bolaget gör och berättat varför. Kontorslösningar har i denna bilaga angivit vilka roller som önskas att kommunen har motsvarande för. Kontorslösningar har i sitt förslag refererat till Myndigheten "Karlstads kommun", alltså kan detta inte anses vara en övergripande exempelbeskrivning utan ett förslag riktat till myndigheten.

Karlstads kommun tillägger följande. Av kravet i punkten 3.3 framgår att leverantören ska redovisa ett förslag till implementationsprojekt för utbyte av 169 maskiner, med bibehållen utskriftsfunktion under utbytet för användarna. Förslaget ska även innehålla beskrivning över kommunens bemanning, ansvar och roller samt leverantörens bemanning, ansvar och roller. Kravet är tydlig och klart formulerat, varför alla rimligt informerade och omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen i kravet på samma sätt. Kravet står också i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Som kravet är utformat framgår det med tydlighet att en leverantör ska visa att kravet är uppfyllt och inte endast ange att så är fallet. Det framgår tydligt att en redovisning av det faktiska implementeringsprojektet krävs för att kravet ska anses uppfyllt. Kontorslösningar förefaller dock vara av uppfattningen att användningen av ordet "för" utbyte och inte "hur" utbyte ska ske medför att kravet ska anses uppfyllt. Kommunen kan inte förstå detta resonemang. Dessutom har kravet förtydligats i frågor och svar under anbudstiden. Det kan inte anses otydligt vilken typ av redovisning kommunen efterfrågat. De bilagor som Kontorslösningar bifogat anbudet medför inte att kravet. Båda

bilagorna beaktades av kommunen vid anbudsutvärderingen. Bilagan benämnd "Implementeringsprojekt" innehåller inte något förslag till implementeringsprojekt för utbyte av befintliga maskiner. Det kan inte utläsas hur en implementering faktiskt skulle genomföras. Bilagan innehåller inte heller någon beskrivning över kommunens respektive Kontorslösningars bemanning, ansvar och roller. I bilagan finns inte någon hänvisning till någon annan bilaga. Bilagan benämnd "Bilaga 5.1. Projektledning med insatser från Karlstads kommun" innehåller inte heller något förslag till implementeringsprojekt för utbyte av befintliga maskiner eller någon beskrivning av bemanning, ansvar och roller.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § lagen om offentlig upphandling (2016:1145; LOU) eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Förvaltningsrättens bedömning

Upphandlingen avser skrivare och kopiatorer. Som ska-krav uppställs i punkten 3.3 i upphandlingsföreskrifterna att anbudsgivaren ska redovisa ett förslag till implementationsprojekt för utbyte av 169 maskiner som ingår i

befintlig follow-me-lösning, med bibehållen utskriftsfunktion under utbytet för användarna. Kravet är proportionerligt och tillräckligt tydligt för att en anbudsgivare ska kunna lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Eftersom kommunen formulerat kravet som ett ska-krav måste potentiella leverantörer också vara medvetna om att kravet är viktigt. Att Kontorslösningar är av uppfattningen att lösningar på mer detaljerad nivå kan fastställas vid ett senare tillfälle innebär inte att det går att bortse från kravet. Som anförts är kravet proportionellt med hänsyn till ändamålet med upphandlingen.

Kontorslösningars beskrivningar i anbudet är övergripande och saknar en redovisning av det faktiska implementeringsprojektet. Anbudet kan inte anses uppfylla det ska-krav som ställts under punkten 3.3. Någon skyldighet att i detta avseende ge Kontorslösningar möjlighet att komplettera anbudet har inte förelegat. Ett sådant agerande skulle tvärtom innebära ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen. Sammanfattningsvis har kommunen, genom att förkasta Kontorslösningars anbud inte brutit mot LOU och dess principer. Det saknas därför grund för ingripande enligt LOU varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (FR-05).

Hans-Erik Jonasson

f.d. lagman

Föredragande: Lars Överström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.